

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt
103 33 Stockholm

2010-04-06

Remissvar: Fyra aktiebolagsrättsliga frågor, Ds 2010:8 (Ju2010/2057/L1)

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund, SRF, har beretts tillfälle att avge synpunkter på promemorian Fyra aktiebolagsrättsliga frågor, Ds 2010:8 (Ju2010/2057/L1).

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund, SRF

SRF är Sveriges ledande och största branschorganisation för redovisningskonsulter med ca 4 500 medlemmar. Konsulterna har som uppgift att stödja och hjälpa företagare med redovisnings- och skattefrågor, och att fungera som rådgivare i de dagliga frågor som finns i företagarens näringsverksamhet. Drygt 200 000 företag anlitar en SRF-konsult som stöd i sin verksamhet.

SRF arbetar med att aktivt öka kvaliteten på rådgivningen inom branschen i synnerhet och näringslivet i allmänhet. Detta sker bl a genom att SRF finns representerade i Bokföringsnämnden och även deltar aktivt som remissinstans för olika myndighetsorgan inom för SRF berörda områden.

Från och med 2006 har SRF även infört en ny kvalitetsnorm för branschen genom möjligheten att bli "Auktoriserad Redovisningskonsult" som ett sätt att öka kompetensen och kvaliteten i branschen och hos våra medlemmar.

Mera info kan erhållas på hemsidan www.srfkonsult.se

Bakgrund

Precis som alla regelverk uppdateras ABL fortlöpande i takt med direktiv och behov av anpassningar till faktiska förhållanden som inte hanteras på ett bra sätt av befintliga regler. Föreliggande utredning belyser fyra sådana frågeställningar.

Förslaget

Förslaget bygger på följande struktur:

- inga förändringar föreslås för uppdelning och sammanläggning av aktier
- fondemission skall även fortsättningsvis baseras på senast fastställd balansräkning
- ÅRL ändras så att överkurs vid emission får föras till en bunden eller fri överkursfond
- inget undantag av orealiserad värdeökning vid vinstutdelning till minoritetsägare
- spärren på max 10% för innehav av egna aktier för publika bolag slopas
- bemyndigande till styrelsen att förvärva egna aktier kvarstår på 18 månader

Generellt

SRF anser det positivt att regelverken fortlöpande analyseras och ges förslag till förbättringar. Samtidigt medför allt för frekventa justeringar en otydlighet i sig själv kring vad som de facto gäller. De förändringar som genomförs bör därför prövas mot den frekvens av problem som skapas av de nuvarande reglerna. Föreliggande förslag berör delvis frågor som är aktuella för en mycket liten krets av bolag och i speciella situationer. Utredaren har även uppmärksammat detta och föreslår i dessa fall inga förändringar. SRF sympatiserar med ett sådant synsätt.

Uppdelning och sammanläggning av aktier

Vid uppdelning och sammanläggning av aktier kan enskilda aktieägare som innehar ett antal aktier som inte är delbart med det föreslagna nya antalet riskera att inte få full ekonomisk kompensation för de aktier som inte kan konverteras till den nya volymen. I bolag som är noterade för handel på en reglerad marknad kan sådana överskjutande aktier säljas varvid ägaren erhåller full ekonomisk kompensation. Enligt ABL har bolaget ansvar för att sådan försäljning och åtföljande ekonomisk kompensation genomförs i dessa bolag.

För aktier som är noterade på en mindre handelsplats finns inte dessa regler utan den enskilde aktieägaren måste själv dimensionera sitt antal aktier inför förändringen för att inte gå miste om ekonomiska värden. Detta har medfört att förslag har framförts att dessa bolag samma ansvar att kompensera innehavare av udda antal aktier ekonomiskt som gäller för aktier som är noterade på en reglerad marknad.

Utredaren har avstyrkt förslaget då likviditeten på handelsplatser i många fall är för svag för att ett sådant ansvar skall kunna infrias av bolaget. Det är därför inte möjligt att ha samma regler i dessa båda kategorier av bolag.

SRF instämmer med utredarens argumentation och förslag, och tillägger att dessa situationer sannolikt är mycket ovanliga och även av detta skäl inte bör medföra förändrade regler.

Fondemission skall baseras på fastställd balansräkning

Vid nyemissioner tillämpas ibland en överkurs på aktierna som innebär att ytterligare medel tillförs bolaget utöver det registrerade aktiekapitalet. Förslag har därför framförts om att kunna genomföra fondemission i direkt anslutning till sådan överkursemission. Utredaren föreslår inga förändringar av nuvarande regler då det finns ett antal bestämmelser och en struktur i ABL som bygger på fastställda balansräkningar. Något undantag för dessa särskilda situationer framstår därför inte som angeläget.

SRF instämmer med utredaren och tillstyrker förslaget.

I samband med frågeställningen har dock framkommit ett behov av att justera ÅRL så att överkursen kan föras till en bunden eller fri överkursfond enligt stämmans val. Nuvarande regler anger enbart att överkursen kan föras till en överkursfond som hör till fritt eget kapital. För att öka valfriheten föreslår utredaren därför att såväl bunden som fri överkursfond kan användas för dessa situationer.

SRF instämmer med utredaren och tillstyrker förslaget.

Orealiserad värdeökning vid utdelning till minoritetsägare

Aktieägare som inte har röstmajoritet kan inte besluta om utdelning, vilket har medfört att regler införts för att möjliggöra att ägare till minst 10% av samtliga aktier skall kunna begära utdelning. Om så sker skall stämman fatta beslut om minst 5% av det egna kapitalet. Mot denna bakgrund har frågan väckts om att kunna undanta orealiserade värdeökningar från sådan utdelning, för att inte äventyra försiktighetsregeln.

Utredaren hänvisar till att samtliga förslag om vinstutdelning skall prövas mot försiktighetsregeln även enligt nuvarande regler. Det torde därför inte finnas något behov av att särreglera situationer som har påkallats av en minoritet av aktierna. Regelverket som helhet vilar dessutom på samma vinstbegrepp för alla situationer, och ett införande av nya vinstbegrepp gynnar inte regelverket. Situationen torde dessutom vara mycket ovanlig och enbart beröra ett fåtal bolag vid ett fåtal tillfällen. Några förändringar föreslås därför inte ske av dagens regler.

SRF instämmer med utredaren och tillstyrker förslaget.

Spärren för innehav av egna aktier på högst 10% slopas

Enligt gällande rätt får publika bolag förvärva och inneha upp till 10% av sina egna aktier. Om denna nivå överskrids skall innehav över 10% avyttras senast 6 månader efter förvärvet. Direktiven från EU innehåller dock inte några begränsningar, utan överlåter åt varje land att själva välja att införa en sådan begränsning.

Utredaren föreslår nu en modernisering av regelverket genom att avveckla 10%-spärren och enbart kräva att minst 1 aktie skall innehas av utomstående för att upprätthålla funktionalitet i ABL i olika situationer. Ytterligare en anledning till att slopa spärren är att kunna skapa större flexibilitet för bolagen att ge ägarna kapitalersättning, t ex genom att förvärva deras aktier.

SRF anser att situationer där majoriteten av aktierna innehas av bolaget självt sannolikt är ytterst ovanliga. Aktiebolaget som institut vilar dock på grundläggande principer och ett förtroende för bolagsformen, vilket medför att det torde framstå som olämpligt att ge möjligheter att rubba detta förtroende, vilket ett innehav av egna aktier i majoritet högst sannolikt skulle göra. Respekten för ett bolag som äger sig själv torde vara väsentligt lägre än ett bolag som har en stark ägargrupp. Per definition är dessutom aktiebolaget en form för sammanslutning av ett antal ägare att utöva verksamhet utan personligt ansvar. I vissa situationer övergår dock ett ansvar på bolagets ägare, t ex vid beslut om likvidation på grund av kapitalbrist. Om ägarna tas bort ur denna definition kan bolagsformen komma att ifrågasättas av finansärer och övriga intressenter. En så långtgående förändring som utredaren föreslår anser SRF därför vara olämplig.

SRF anser att aktiebolaget som institut och bolagsform måste upprätthålla sina grundläggande principer och förtroendet hos intressenter och marknad. Aktiebolagets organisation bygger också i stor utsträckning på samspillet mellan ägare och styrelse, vilket kan förlora en väsentlig del av sitt värde om bolaget skulle tillåtas inneha en majoritet av ägandet av sina egna aktier. Det framstår därför som olämpligt att ge möjligheter att förvärva mer än 50% av bolagets egna aktier. SRF avstyrker från förslaget.

Bemyndigande till styrelsen att förvärva egna aktier

Beslut om förvärv av egna aktier fattas normalt av stämman, men stämman kan även bemyndiga styrelsen att genomföra sådana förvärv under tiden fram till nästa stämma. Enligt direktivet finns dock möjligheter att utsträcka sådant bemyndigande till 5 år.

Utredaren har inte föreslagit att sådan förlängning av tidsramen för bemyndigande skall införas, eftersom något påtagligt behov från näringslivet om sådana förändringar finns. Dessutom fram-står det som logiskt att stämma av styrelsens mandat årligen i samband med årsstämman.

SRF instämmer med utredaren och tillstyrker förslaget.

SVERIGES REDOVISNINGSKONSULTERS FÖRBUND

Mikael Carlson
Förbundsordförande

Redovisningskonsulterna SRF Servicebyrå AB

Postadress: Box 143, 791 23 Falun Växel: 023-79 49 50 E-post: info@srfkonsult.se
Besöksadress: Ölandsgatan 7 Telefax: 023-637 88 Hemsida: www.srfkonsult.se Org.nr: 556099-2520